

Έρη Δημητριάδη

“both, as yet unwearied, will keep pretty well together”

επιμέλεια: Γαληνή Λαζάνη

«Κάποια τοπωνύμια θρηνούν σιωπηρά πως πραγματικά δεν υπάρχει τίποτα να μνημονευτεί, αφηγούνται μια ιστορία του ανίσχυρου υπό τη μορφή ενός μακρινού απόηχου, εντοπισμένη ουσιαστικά πουθενά.»

Paul Connerton, “How Modernity Forgets”

Η έκθεση *“both, as yet unwearied, will keep pretty well together”* αφορά στην ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας της νησίδας του Αγίου Γεωργίου Σαλαμίνας, ενός τόπου με μακρά –αλλά ελάχιστα γνωστή– ιστορία, του οποίου η μνήμη κινδυνεύει να χαθεί.

Η χρήση που έχει χαρακτηρίσει τον Άγιο Γεώργιο είναι η λειτουργία του ως λοιμοκαθαρητήριο από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα μέχρι το 1947, όπου και έγινε έδρα των Γερμανών κατακτητών. Τα μετέπειτα χρόνια χρησιμοποιήθηκε ξανά ως τόπος περιορισμού, αλλά αυτή τη φορά ψυχιατρικά ασθενών, μέχρι το 1967, χρονιά που μεταβιβάστηκε στο Πολεμικό Ναυτικό, γεγονός που το καθιστά ερειπωμένο και απροσπέλαστο μέχρι και σήμερα. Υπήρξε διαχρονικά ένας τόπος με ξεχωριστή υπόσταση και ιδιότυπους όρους λειτουργίας, με τη θάλασσα να θέτει ένα ξεκάθαρο όριο, το οποίο όμως τόσο οι κάτοικοι του νησιού όσο και οι κάτοικοι της απέναντι ακτής προσπαθούσαν επανειλημμένα να σπάσουν.

Το εικαστικό έργο της Δημητριάδη υλοποιείται σε δύο μέρη, που έρχονται να διατυπώσουν τη σύνδεση μεταξύ της προσωπικής και της συλλογικής μνήμης και των «ευρημάτων» αυτών στις μνήμες των σημερινών κατοίκων της Σαλαμίνας. Το πρώτο μέρος αφορά σε δύο ηχητικές και μια γλυπτική εγκατάσταση πάνω στο ferry boat της γραμμής Πέραμα – Σαλαμίνα, που θα εκτελεί το συνηθισμένο δρομολόγιο σε κυκλικές διαδρομές και είναι ειδικά ναυλωμένο για τις ανάγκες της έκθεσης. Το ηχητικό κομμάτι αποτελείται από την καταγραφή συνεντεύξεων από κατοίκους της Σαλαμίνας, που αφηγούνται –με περισσό συναίσθημα– όσα θυμούνται από το νησί. Οι γλυπτικές κατασκευές παρουσιάζουν μια σειρά από καλάθια κατασκευασμένα από χώμα και γύψο, εμπνευσμένες από μία πολύ ιδιαίτερη διήγηση των κατοίκων, που κινείται μεταξύ πραγματικότητας και μυθοπλασίας. Λέγεται ότι, ένας ηλικιωμένος τρόφιμος από την εποχή που το νησί λειτουργούσε ως ψυχιατρείο, προσπαθούσε επανειλημμένα να αδειάσει τη θάλασσα με ένα καλάθι, επιδιώκοντας έτσι να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα σε αυτόν και τους κατοίκους της Σαλαμίνας και να επικοινωνήσει μαζί τους.

Το δεύτερο μέρος της έκθεσης αφορά σε μια παρέμβαση στο ίδιο το νησί του Αγίου Γεωργίου, που συνίσταται στη φωταγώγηση ορισμένων από τα εγκαταλελειμμένα κτίσματα, δίνοντας έτσι την αίσθηση στους επισκέπτες της έκθεσης που θα βρίσκονται πάνω στο ferry boat, ότι ακόμα κατοικείται. Εκεί που δεν υπάρχει λοιπόν τίποτα πλέον να κατοικηθεί, κατοικεί η μνήμη και μάλιστα στη δική μας περίπτωση

μια μνήμη από απόσταση. Αποτίθεται στο έδαφος αυτού του τόπου μέσω της θάλασσας κάποιες από τις χιλιάδες φορές που τα πλοία εκτελούν τη συνήθη τους διαδρομή. Ακόμα και αν πρόκειται για ληθαργική μνήμη, μοιάζει να είναι ό,τι πιο ζωντανό έχει απομείνει σε αυτόν τον τόπο.

Στο πέρασμα των πλοίων τα εξορισμένα αυτά σώματα κατάφεραν να αξιώσουν μνήμη, να συσχετιστούν με την αντίπερα όχθη και μάλιστα με ένα αναντίρρητο δεσμό, ακριβώς γιατί αυτή η επαφή δεν υπέκυψε σε κοινωνικούς συσχετισμούς και κατασκευές, δεν διαστρεβλώθηκε υπό το βάρος των επιταγών μιας κοινωνικής συγκρότησης. Αυτή η επικοινωνία θεμελιώθηκε σε μια ωμή επιθυμία και των δύο πλευρών, σχεδόν ανομολόγητη και ακαριαία, που κρύβει μία αμοιβαία ανάγκη, αυτή της απλής, καθημερινής, ανθρώπινης επικοινωνίας.

Πληροφορίες

Τα δρομολόγια του ferry boat για την έκθεση θα πραγματοποιηθούν από Πέραμα για Σαλαμίνα (με επιστροφή) τις κάτωθι ημέρες και ώρες:

Παρασκευή 25 Ιουνίου, 20:30, εγκαίνια

Σάββατο 26 Ιουνίου, 20:30

Παρασκευή 09 Ιουλίου, 20:30

Σάββατο 10 Ιουλίου, 20:30

Στηρίζουμε τη Δημιουργία

NEON

Σε συνεργασία:

Θερμές ευχαριστίες στους:

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'
ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ
ΑΓ' ΝΙΚΟΛΑΟΣ